

Stakende werknemers van ritssluitingsfabriek Winschoten schreven in '73 geschiedenis

Optilon: van 'Drekstoupe' naar de Zeefbaan

■ WINSCHOTEN - Een houten gebouwtje aan de Trekweg in Winschoten. Daar streek in december '56 het Duitse bedrijf Opti-werk GmbH neer om in ons land de productie van de revolutionaire plastic-ritssluiting ter hand te nemen. Op een steenworp afstand van 'Drekstoupe', de plek waar volgens Henk Klappe, de auteur van het boek 'Optilon Winschoten, Laat ze maar schuiven', vele producten van menselijke vlijt aan hun eind kwamen. Geen al te representatieve plek zo pal naast de Winschoter mestvaalt, maar desondanks bloeide Optilon (onder die naam kwam de kunststof-rits in '55 op de markt) razendsnel. Zeven maanden later betrok Opti-Nederland een gloednieuw bedrijfspand aan de Winschoter Industrieweg. Daar ook zou Optilon geschiedenis schrijven.

Door **Hennie Lemein**

In '73 werden de Opti-werknemers het onderwerp in de landelijke media. In Winschoten en dependance Nieuw Buinen werd immers gestaakt voor gelijke beloning voor man en vrouw. „Het eerste wapenfeit in de sociale slag voor de gelijkberechtiging”, zoals de Winschoter Courant destijds meldde. De textiel-cao werd massaal afgewezen. Toen de directie het ultimatum naast zich neerlegde werd op 27 maart '73 naar het stakingswapen gegrepen. Een dag later werd door de stakers een indrukwekkende demonstratiemars door het centrum van Winschoten gehouden. Zo'n 250 stakers, voornamelijk vrouwen, waren op de been. De meegebrachte spandoeken

maakten duidelijk wat de stakers wilden: 'vrouwen werken net zo hard als mannen, maar krijgen minder in handen' en 'vrouwen zijn geen tweedetrangsburgers'.

Op 3 april van dat jaar trokken de Opti-werkers in drie bussen op naar Amsterdam om te demonstreren bij het werkgeversverbond. Hoewel de portier van het werkgeversbolwerk de deur voor de Opti-dames dichtklapte mocht uiteindelijk Martha Nap-Koopman een petitie voorlezen. Dankzij de inspanningen voor de verbetering van de positie van de vrouw werden de Opti-dames in '74 onderscheiden met de Wilhelmina Druc-

kerprijs. Beeldje en bijbehorende oorkondes werden op 27 februari uitgereikt door mevrouw Evenhuis-van Essen, presidente van de Vereniging voor Vrouwenbelangen. Opnieuw haalden de Opti-dames vrijwel alle landelijke media.

De huidige financieel-directeur van Coats-Opti, zoals het bedrijf sinds '96 heet, Abe Schut heeft uitgerekend dat sinds '56 zo'n vierduizend werknemers op de Opti-loonlijst hebben gestaan. Tijdens de topjaren werkten liefst 450 mensen in de Winschoter ritzenfabriek. In de beginperiode bleek het trouwen niet eenvoudig aan personeel te komen, in honderden adverten-

ties in diverse kranten werd om werknemers gevraagd. Optilon verwierf zelfs woningen, ondermeer in de Zeeheldenbuurt, om z'n werknemers huisvesting te bieden. In december '56 startte Optilon aan de Trekweg met veertig man in de fabriek.

In juli '57 verhuisde Optilon naar de Industrieweg. Aanvankelijk werd het pand gehuurd van de gemeente Winschoten, maar in juni '60 kocht Opti de opstallen aan voor een bedrag van 184.611 gulden en 34 cent. Het bedrijf groeide gestaag, het aantal werknemers nam toe. Het Opti-personeel kreeg een eigen personeelskrant, reisvereniging en liet zich ook op de sportvelden niet onbetuigd.

Dependants had Opti ook, in Finsterwolde aan de Ganzedijk (waar 'moeke Nap' de scepter zwaaide, en vanaf '71 ook in Nieuw Buinen. Daar nam Optilon het bedrijf De Levita over. Amper zeven jaar later, juli '78, ging de deur van Optilon Nieuw Buinen op slot.

In oktober '77 werd Optilon getroffen door een felle brand. De zich 'Beweging van de 18e oktober' noemende actiegroep eiste de verantwoordelijkheid voor de brand op. De schade bedroeg liefst 1,5 miljoen gulden. Gelukkig voor Optilon werd de productiesector niet getroffen, de brand verwoestte 'slechts' opslagruimten. De politie twijfelde niet aan brandstichting,

Optilon zette bewakingsdiensten in, de daders werden nimmer achterhaald.

Het aantal van vierhonderd werknemers daalde sedertdien en in oktober '89 werd zelfs bekend dat Optilon de productieafdeling in Winschoten stillegde. De overgebleven 25 productiemedewerkers kwamen op straat te staan, de fabricage van ritzen werd overgeheveld naar het Duitse Rhauferhn bij Leer. Na 33 jaar viel het doek. Als verkoopkantoor zet Optilon onder de nieuwe naam Coats-Opti de activiteiten voort.

Ritssluitingen worden er echter niet meer in Winschoten gemaakt. In april '77 verhuisde het bedrijf naar de Zeefbaan (b edrijvencentrum Cumulus), het voormalige pand werd verkocht aan Arrow Company. Ongetwijfeld voor meer dan 184.000 gulden.

Drieënveertig jaar na de start van Optilon vindt zaterdag in De Klinker een reünie plaats. Ruim 350 (oud)werknemers geven acte de presence. „Het heeft ons heel wat moeite gekost de adressen te achterhalen”, geeft Abe Schut van de reüniecommissie toe. „Het merendeel van het personeel was vrouw en kreeg na het huwelijk immers een 'andere' naam. Via mond tot mond reclame zijn we echter een heel eind gekomen”.

De reünisten wacht zaterdag een warm onthaal. 's Middags kunnen ze naar een speciale Optilon-film kijken, samengesteld door het Winschoter Stadsjournaal, bladeren in het reünieboek, een foto-expositie bekijken en 's avonds genieten van shantykoor Maritiem, Wia Buze en de Millstown Showband. Dat wordt dus ritzen op de dansvloer...

◀ **Brand bij Optilon op 22 oktober 1977. De Beweging van de 18e Oktober protesteerde hiermee tegen de 'moord' op drie Rote Armee Fraktion leden, Baader, Ennslin en Raspe.**

Foto: Archief DGP

89-6-9-99